

in dit nummer

WOORD VAN DE REDACTIE
De wereldorde kraakt / 2

BOEKEN
Wiskundeprof schrijft
fantasyromans / 3

BUITENLAND
Roekeloos eindspel
in Turkije / 4

INTERVIEW
Columnist Vincent Stuer:
"Het zouden gouden tijden
moeten zijn voor liberalen"
/ 6

LIBERALE REÛNIE LVV-LVSV
Hernieuwde beweging
in de maak / 9

OPINIE
Confederalisme?
No way! / 12

De geslaagde bijeenkomst van het LVV en het LVSV in Antwerpen.

Historische reünie

Het **Liberaal Vlaams Verbond** (LVV) organiseerde samen met vertegenwoordigers van de alumninetwerken van de vijf afdelingen van het **Liberaal Vlaams Studenten Verbond** (LVSV) in de schaduw van het Antwerpse MAS een allereerste grootschalige liberale reünie. De avond was meer dan louter een gezellig onderonsje met veel schoon volk zoals de heer en mevrouw Karel De Gucht, federaal minister Philippe De Backer en LVV-voorzitter Clair Ysebaert. "Vrijheid en Vooruitgang 2.0", het

motto van de bijeenkomst, is meteen de kiem van een hernieuwde liberale beweging. Initiatiefnemers waren onder meer Frank Beckx, oud-voorzitter LVSV-Leuven, Thibault Viaene, oud-voorzitter LVSV-Gent en Mathias Adriaenssens, gewezen voorzitter LVSV-Antwerpen. "Het leek alsof we elkaar gisteren nog zagen", aldus één van de deelnemers aan de geslaagde reünie.

Lees het verslag en
bekijk de foto's op blz. 9.

De wereldorde kraakt

In de berichtgeving over het oprukkende coronavirus is er haast geen aandacht voor de overbevolking van de wereld. Toch is die overbevolking oorzaak van vele kwalen van de 21ste eeuw. De overbevolking blijft een taboe als het over gezondheid gaat. We zijn gewoonweg met te veel op deze aarde. Volgens scenario's van de Verenigde Naties zal de wereld aan het einde van deze eeuw ruim 11 miljard mensen tellen. Nu zijn dat er 7,7 miljard. Cijfers die iedereen moeten doen beseffen voor welke uitdagingen we staan, vooral dan de politici die ze al te vaak uit de weg gaan.

En hoe zit het in België? Volgens het Belgisch Federaal Planbureau zal de bevolking van België tegen 2070 stijgen met 16%, ten opzichte van de bevolking op 1 januari 2018. Dit betekent een gemiddelde jaarlijkse stijging met 36.000 inwoners. Tussen 1991 en 2018 steeg de bevolking gemiddeld met 51.000 mensen per jaar. Tussen 2018 en 2070 zal de Belgische bevolking van 11,4 miljoen inwoners tot 13,2 miljoen inwoners. Migratie zal een groeiende factor worden in de bevolkingstoename.

De uitbarsting van de coronagriep heeft de zwakte van de wereldorde pijnlijk aangetoond en het is de hoogste tijd dat we de taboes overboord gooien. De mensheid moet zich eens goed bezinnen over het voortbestaan, of alles zal destabiliseren. Meer mensen betekent meer verkeer, hogere kosten voor gezondheidszorgen, meer CO₂-uitstoot, meer afval, meer inbeslagname van de open ruimte, minder natuur. Indien de wereldorde verstoord wordt, is de mens tot alles in staat, ja, ook tot oorlog, want het zelfbehoud zit in de menselijke natuur ingebakken. In zijn '21 lessen voor de 21ste eeuw' omschrijft historicus Harari het

“De uitbarsting van de coronagriep heeft de zwakte van de wereldorde aangetoond”

zo: “Je moet de menselijke stupiditeit nooit onderschatten. Op persoonlijk en collectief niveau hebben mensen nogal de neiging om zelfdestructureerbare acties te ondernemen.”

Als er dan een epidemie uitbreekt, dan komen meteen de zwakke plekken naar boven. Het tekort aan mondklappers, aan desinfecterende handspray, aan testen, belooft niet veel goeds als de situatie straks echt dramatisch zou gaan worden.

Er zijn grenzen aan de groei, zeker aan de bevolkingsgroei. Groeien is misschien een eerbaar liberaal adagium, groei mag niet ontvreemden van de realiteit. Je kan natuurlijk zo hard willen groeien zodat de boom te hoog wordt en zijn wortels niet sterk genoeg zijn om de te zware kruin te dragen.

De economische gevolgen van het coronavirus zullen pas op langere termijn zichtbaar worden. Nu al is er paniek op de beurzen. Niemand had dit zien aankomen. Gisteren werd gesproken over ongebreidelde groei, vandaag liggen we in de economische lappenmand. Er is geen eenvormig Europees beleid te bespeuren. Intussen klappen de olieprijsen ineen. De wereldorde kraakt.

Met het coronavirus hebben we geleerd dat de wereld een dorp is. Als het om gezondheid gaat, zijn landen en regio's geen losstaande entiteiten. Het is nu wel duidelijk dat als er wat schort aan de gezondheid in het Chinese Wuhan omdat er slordig is omgesprongen met de hygiënische voed-

selbewerking van zeevruchten, kippen en vleermuizen, dat wij hier in het westen de pineut zijn. Ook die verantwoordelijkheid van het oosten moet maar eens grondig gesteld worden.

Wat voor een onzin zijn de Italiaanse maatregelen om hele dorpen van de buitenwereld af te sluiten, ja zelfs een heel land. Weet u wat die Italiaanse premier zei op een persconferentie? “We moeten allemaal opofferingen leveren voor het welzijn van Italië.” Juist, “het welzijn van ‘Italië’...” En het welzijn dan van de rest van de wereld? Om nog te zwijgen over wat de Italiaanse oppositieleider Matteo Salvini ons, zonder bewijs, wil laten geloven dat migranten en vluchtelingen de bron van epidemieën zijn. De Amerikaanse president Trump sloeg met zijn reisverbod weer het meest gekke figuur. “Wat we nu hard nodig hebben, zijn expertise, internationale samenwerking en politieke leiders die de angst van mensen kalmeren in plaats van ze verder op te zwepen”, is het wijs besluit van de Nederlandse historicus Ian Buruma.

De politiek zou veel meer aandacht moeten hebben voor de globale en wereldwijde problemen in plaats van al te vaak op eng nationalisme terug te plooiën. Het zou in de toekomst misplaatst zijn om nog op politici te stemmen die niet begrijpen dat het behoud van een veilige wereldorde essentieel is. ■

Wiskundeprof schrijft fantasyromans

De levensdroom van de prof wiskunde Werner Peeters die doceert aan de Universiteit van Antwerpen, was lange tijd een roman schrijven. Niet zomaar de eerste de beste. Het moest iets magisch worden, niet met getallen of wiskundige verstrooidheden, maar iets met elfen, draken en trollen, de ingrediënten van 'fantasyromans'.

door John Rijpens

Onlangs verschenen niet één, maar twee delen van 'De saga van Nordland', met name 'De dochter van het licht', gevolgd door 'De dochter van de duisternis'. Het schrijven van fantasy: een hobby als een ander?

Toen de inmiddels 47-jarige Werner Peeters achttien was, stond hij voor een verscheurende keuze: wiskunde studeren of Germaanse. Hij dweept met beide opties en wilde een boek schrijven zoals zijn idool Robert Jordan van de reeks 'Het rad des tijds'. Een bijdehandse docent gaf hem de raad de voorkeur te geven aan wiskunde ("meer toekomst, meer bestaanszekerheid want Germaanse met het finale doel een boek te schrijven kan iedereen in zijn vrije tijd (...)"). Net voor de eeuwwisseling studeerde Peeters af als doctor in de wiskunde aan de Universiteit van Antwerpen, waar hij tot op heden les geeft. Maar de schrijfmicrobe, die hij van jongs af te pakken had, bleef. Sinds 1996 werkt hij als filmrecensent voor de site www.dvdinfo.be, waarvan hij intussen hoofdredacteur is. 'The Game of Thrones' en de veertiendelige (!) reeks 'Het Rad des Tijds' waren de hoekstenen die Peeters ertoe aanzetten om zijn eerste roman te schrijven. 'De Saga van Nordland' werd een turf van een boek zodat zijn uitgever hem de raad gaf er twee delen van te maken, die bijna

gelijktijdig op de markt kwamen. Een derde en laatste deel wordt over enkele maanden verwacht.

De dochter van het licht

In het eerste deel, 'De dochter van het licht', maken we kennis met het hoofdpersonage, Sigrunn Ingunddottir, een knappe meid met een geheim. Ze kan met haar geest vuur manipuleren. Alleen moet ze zichzelf telkens opnieuw pijn doen vooraleer ze een vlam kan laten branden. En het lijkt erop dat haar gave haar meer narigheden dan voordelen oplevert. Zo is er Ogrim, de leider van een reisekjämmer, een rondreizende groep kunstenaars, die het meisje tijdens zijn voorstellingen wil opvoeren en bereid is om daarvoor over lijken te gaan. Maar er is ook Q'Nay, een qivanna, een prekend katachtig wezen dat ooit over dezelfde gaven beschikte maar zichzelf heeft opgebrand! Hoe ook, Sygrunn beleeft een spannend maar dodelijk avontuur, waarbij ze niemand kan betrouwen.

Werner Peeters, *De saga van Nordland, De dochter van het licht, De dochter van de duisternis*, Uitgeverij Boekscout, Soest, 2020, 324 blz., 22,99 euro per deel.

De dochter van de duisternis

Sigrunn is net uit de klauwen van de reisekjämmer van Ogrim ontsnapt wanneer ze op de hoeve Aswoldson arriveert. Gebrandmerkt als een dievegge wordt ze veroordeeld tot zware landarbeid. Angstvallig tracht ze te verbergen dat ze nog steeds de gave heeft om vuur te laten ontbranden telkens ze zichzelf pijnigt, maar geheimen hebben de neiging zich te openbaren. Naast het feit dat ze vriendschap en voor het eerst in haar leven een grote verliefdheid ervaart, komt ze ook te weten dat de hoeve een duister geheim herbergt, dat eens te meer haar wereld op haar kop zal zetten.

Alsof dit allemaal nog niet volstaat is een derde vervolg op komst, 'Het meisje van de zwaarden'. Na een lange descriptieve inleiding groeit de spanning in deze vlot geschreven fantasyroman. Interessant debuteert, maar alleen voor fantasyfanaten. De voorbije decennia is de status van fantasy zeker verhoogd en de auteurs ervan worden niet meer bij voorbaat afgeserveerd. Ooit was het bon ton om te zeggen: dat soort boeken lees ik niet. Alleen in de literaire wereld kijkt men er vandaag zo mogelijk nog negatief tegenaan – op basis van rancune vanwege de soms enorme oplagen van inmiddels bekende fantasyauteurs?

Maar waarom altijd gesitueerd in Skandinavisch aandoende entourages? Waarom zou Werner Peeters het niet aankunnen een fantasyverhaal te schrijven dat zich hier, in de lage landen, afspeelt? ■

Roekeloos eindspel

Het uur van de waarheid slaat: de Turkse president Recep Tayyip Erdoğan zet zijn laatste troeven in aan de goktafel. Het is erop of eronder. De kans dat hij op korte termijn het onderspit zal delven vergroot met de dag. De gang naar Brussel wordt ook zijn Canossa. De afbouw van Europese steun voor de opvang van doorwijkelingen op Turks grondgebied wordt met de dag waarschijnlijker.

door Lukas De Vos

Logisch, want van de 3,7 miljoen vluchtelingen uit Syrië, Afghanistan, Iran en flinke stukken Noord- en Sahel-Afrika is een deel tersluiks doorgesluisd naar Europa, een veel groter deel ingeschakeld in de zwarte economie van Turkije als goedkope arbeidskrachten (kinderen inbegrepen), en een ander deel als pasmunt opgevoerd om zogenaamde veiligheidszones in de buurlanden aan te leggen. De facto gaat het gewoon om een uitbreidingsoorlog.

Persona non grata

Natuurlijk besparen Europese leiders Charles Michel en Ursula von der Leyen hem gezichtsverlies, niemand heeft er baat bij de dictator van 80 miljoen Turken in het openbaar te affronteren. Deels uit eigenbelang – de vluchtelingenstroom indijken – deels uit berekening – een imploderend Turkije brengt de buitengrens van de Unie en de bemiddelingspogingen met het Midden-Oosten in het gedrang. Maar dat Erdoğan weldra persona non grata wordt staat buiten kijf. De tekenen bedriegen niet. De hysterische propaganda van de Erdoğanaanhangers bereikt haar grenzen, en gaat over in onhebbelijke verwijten, zelden of nooit gestoeld op feiten. De afdreigingen daarentegen nemen Goebbeliaanse afmetingen aan. Zo beschuldigt minister van Binnenlandse Zaken Süleyman Soylu Griekenland ervan “alle internati-

onale regels te breken en de mensenrechten te schenden”, nadat er één dode was gevallen bij het afstoppen van een vluchtelingenstroom die Turkije doelbewust politiek wou uitbuiten. “En Europa praat dat allemaal goed”. Jazeker, de hondstrouwe spreekbuis van Erdoğan's AK-partij, de krant *Yeni Şafak* (Nieuwe Dageraad), windt er geen doekjes om: “Vluchtelingen? Europa's veiligheid zal sidderen. Turkije dient niet langer als beveiligingsschild van Europa”. Want Turkije is een grootmacht op zichzelf: “De geschiedenis maakt een ommezwaaai. Dat is wat wij noemen ‘het ontstaan van een nieuwe regio die rond Turkije ontstaat’”. En iedereen – Rusland, de EU, de buurlanden, Iran, Saoedi-Arabië moeten deze nieuwe grootmacht erkennen”. Van bescheidenheid is de volksmenner en hoofdredacteur İbrahim Karagül niet te verdenken. De krant die uitblinkt in uit de duim gezogen interviews (met Noam Chomsky, onder meer, die “Turkije een steunpilaar voor de verdrukten in Syrië en Egypte” zou genoemd hebben in een Engels interview dat ze zelf had geschreven en met automatische google-vertaling nogal opzichtig had vertaald) en vervalste gegevens (over de rellen om het Gezipark, over de Koerden, de joden, homo's en al wat formalistische islam haram vindt), is de Völkischer Beobachter van Turkije. Een onderzoek van de Hrnt Dink Stichting (genoemd naar de in 2007 vermoorde Armeens-Turkse journalist) wees in 2014 al uit dat minderheden en politieke tegenstanders onder haatdragende artikelen

De Turkse president Erdogan krijgt het moeilijk.

bedolven werden. De krant ontsloeg ook iedereen die kritiek durfde te uiten op Erdoğan. *Yeni Şafak* is eigendom van de Albayrak Holding, die nauwe banden heeft met de president. (Ook Erdoğan's schoonzoon, Berat, heet Albayrak, hoewel voor zover ik weet geen familie. Wel was hij verantwoordelijk voor de grote energiecrisis in 2018 als gevolg van overmatige leningen, en dus gepromoveerd tot minister van financiën. Geen uur na zijn aanstelling had de munt, de lira, bijna 4% van zijn waarde verloren).

Wanbeleid

Erdoğan heeft jaar na jaar geprobeerd een verlengstuk te breien aan zijn succesrijke jaren als burgemeester van Istanboel – een functie die zijn partij schandelijk verloor vorig jaar, ondanks politiek ingrijpen en

een tweede stemronde, aan de charismatische Ekrem İmamoğlu die zowel van de kemalistische CHP als van de conservatieve İYİ-partij steun kreeg. Dat is deerlijk mislukt om drie redenen: zijn economisch wanbeleid; zijn machtswellust; en zijn faliekant poken tussen Rusland en de NAVO. Het vertrouwen van de VS heeft hij volledig verspeeld door als cavalier seul luchtafweersystemen te kopen in Moskou, die niet aansluiten op de wapenuitrusting van de NAVO, en door Syrië op twee plaatsen binnen te vallen. Eerst in Koerdistan, waar de Amerikanen hun vroegere bondgenoot tegen Assad ongegeneerd lieten vallen, dan in Idlib, om te verhinderen dat Assads troepen tot de Turkse grens zouden doordringen. Dat hij zich niet stoort aan de internationale grenzen is vanzelfsprekend. Yeni Şafak draait gewoon de verantwoordelijkheid om in hitsige zegebulletins over militaire operaties: “Eufraatschild, Olijftak, het Lente Vredesoffensief, Lenteschild, ze zijn alle op overwinningen uitgedraaid. Nu doemt het grootste succes op” (bedoeld wordt: moordende drone-aanvallen). “De wereld zal Turkijes toorn en vastberadenheid aanschouwen. (...) Negen jaar lang hebben wij ons moeten verdedigen” (tegen PKK, IS, de minderheidsregering rond de Syrische stad Latakia, de VS, Iran, Rusland, Saoedi-Arabië, de Verenigde Arabische Emiraten – één tegen allen). “Nu gaan wij in het offensief”.

Slechte peilingen

Hoe luider de lof, hoe dramatischer de binnenlandse toestand. De onvrede over president Erdoğan is in februari gestegen tot bijna 52%, nog 42% steunt hem. Ter vergelijking: vlak na de zogenaamde poging tot staatsgreep in 2016 stond 68% van de bevolking achter hem. En deze peiling is nog uitgevoerd vóór de smadelijke tol die hij tegen zijn “bondgenoot” Rusland opliep: bij bombardementen op Idlib kwamen 34 Turkse soldaten om. Daarna moest Erdoğan bij Poetin gaan bedelen om een bestand dat zijn gezicht kon redden. Poetin stemde ermee in dat er grensbeveiliging komt maar bevestigt dat Syrië recht heeft op controle over zijn eigen grond-

gebied. Het héle grondgebied. Tegenprutten lag moeilijk, al reisde Erdoğan ook naar Oekraïne. Bij president Volodymyr Zelenski veroordeelde hij de aanhechting van de Krim bij Rusland en beloofde een kleine 30 miljoen euro steun.

En zo hopt Erdoğan van de ene voet op de andere. Nu pocht Turkije dat er op 4 maart al 135.844 Syrische vluchtelingen naar Griekenland waren gedreven (begeleid door de nieuwsmedia), waar Griekenland er amper 17.000 had geteld. Zo haalt Ankara fel uit naar de Arabische Liga die vindt dat Turkije niks te zoeken heeft in Syrië. Minister van Buitenlandse Zaken Mevlüt Çavuşoğlu pakte uit met een surrealistisch verweer: “Wij hebben altijd de territoriale onschendbaarheid en de politieke eenheid van de Arabische landen geëerbiedigd en ondersteund. Wij hebben altijd meegewerkt aan het bevorderen van de stabiliteit in de regio”. De oren van de Koerden (die nu weten dat het Belgisch gerecht definitief geoordeeld heeft dat de PKK géén terreurorganisatie is) tuiten er nog van.

Want ook in eigen land blijft de willekeur

doorgaan. Even was er hoop toen een rechter in Istanboel besloot dat negen Gezibetogers in 2013 (!) op het Taksimplein de regering niet wilden omverwerpen. Daar wou Erdoğan een groene zone opofferen aan een megalomaan project van een reuzemoskee en een winkelcentrum. De politie pakte toen 5.000 protesterende betogers op, 22 mensen kwamen om. De negen riskeerden samen een celstraf van 47.520 jaar. Wie megalomaan is moet het op alle terreinen zijn. Het is al de derde vrij spraak na 2013 en 2015, de rechter erkent vrijheid van vereniging en meningsuiting. Alleen: de hoofdverdachte, de filantroop en mensenrechtenijveraar Osman Kavala, werd onmiddellijk opnieuw opgepakt en nu beschuldigd van betrokkenheid bij de “staatsgreep” van 2016. Amnesty International had daar maar één term voor: “Berekende wreedheid”. Inzake de rechtsstaat is Turkije afgezakt naar plek 109 op 126 onderzochte landen. Maar wie zich massaal tegen eigen burgers keert, mag zich aan volkswoede verwachten. Die tijd lijkt niet veraf meer voor Erdoğan. ■

“Het zouden gouden tijden moeten zijn voor liberalen”

Het gaat heel slecht met de zogenaamde traditionele partijen. Ze staan zwak. Vincent Stuer heeft het liever over “de middenpartijen”. Ze bezetten normaal gezien samen het midden van het politieke landschap, weg van de extremen, zowel links als rechts, maar slagen daar tegenwoordig steeds minder goed in. De voorbije maanden liet Stuer zich opmerken door enkele rake en scherpe opiniestukken en interviews in de Vlaamse media. Daarin kaartte hij de malaise aan van die middenpartijen. Om ze maar te noemen: Open Vld, sp.a en CD&V. “Ze zijn er na de voor hen pijnlijke verkiezingen van 26 mei 2019 niet in geslaagd in de spiegel te kijken en moedige conclusies te trekken.”

Wat loopt er dan fout bij die middenpartijen?

Vincent Stuer: “De wereld is veranderd. Banken, telecomoperatoren, supermarkten, geen enkele sector ontsnapte aan de druk om zijn bedrijfsmodel structureel te veranderen, van de top tot bij de klanten. De partijen hinken achterop. De middenpartijen houden vast aan een top-down-benadering. Ze blijven vastzitten in de illusie dat alles blijft zoals het is en politiek een job is die je heel je leven kan doen. De wereld rond hen is veranderd maar ze zien dat niet. De mensen pikken die aanpak van boven naar beneden niet meer, met partijen als logge, gesloten systemen waar leden en kaders de dienst uitmaken, hoewel ze steeds minder representatief zijn voor de samenleving in haar geheel. Hun partijmodel is verouderd. Ik heb dus zeker één belangrijke vraag voor de toekomstige voorzitter van Open Vld: welk model ga je als bedrijfsleider van die partij hanteren? De grote partijleider die zowel de inhoud als de

Is de tijd rijp voor een nieuwe progressieve partij? “Dat zal grotendeels van Open Vld afhangen”, zegt Vincent Stuer, schrijver en politiek opiniemaker, theatermaker en columnist, gewezen woordvoerder van Karel De Gucht en tekstschrijver van Commissievoorzitter Barroso. Hij ziet alleszins een enorm gapend gat aan de progressieve kant van het kiezersbestand, en de vraag rijst wie dat gat zal opvullen. “Het traditionele partijmodel heeft afgedaan en zolang die partijen, waaronder Open Vld, niet veranderen, groeien de kansen voor een partij met een nieuw partijmodel. Tegen alle natuurwetten van de Wetstraat in.”

structuur incarneerde, zowel de visie als het dagelijkse beleid, die bestaat vandaag niet meer. Het model van leiderschap van de 20ste eeuw werkt niet meer. Ik wil dus weten van die kandidaat-voorzitters wat hij of zij als manager van de partij gaat doen om die structuren te veranderen. Dan gaat het

“Het zijn heel VLD-achtige tijden”

voor mij vooral over de openheid naar de samenleving qua mensen en ideeën, het zoeken naar nieuw talent en begeleiding van nieuwe mensen. Daar staat Open Vld nergens.”

Ook Open Vld zit volgens jou dus in dat oude partijmodel vastgeroest? Liberalen zouden toch de motor van de verandering moeten zijn?

“Dat klopt. Vreemd is dat. Het zijn heel VLD-achtige tijden. De huidige tijden doen mij inderdaad erg denken aan de periode waarin de VLD-Partij van de Burger in 1992 is opgericht. De Burgermanifesten van Guy Verhofstadt waren een reactie op de extreemrechtse schokgolf na de Zwarte Zondag in november 1991, net zoals vorig jaar op 26 mei 2019. Die manifesten gingen over het besef dat de wereld in een andere fase was getreden door technologie en globalisering, en de politiek zich daaraan moest aanpassen. Verhofstadt had toen goed begrepen dat de politiek zich moest schikken in een nieuw organisatie-model. Dat werd dan de VLD, later Open Vld, “open” om het verschil te maken met de “gesloten” partijen. In die zin zouden de liberalen vandaag gouden tijden moeten beleven. Helaas beleven de liberalen vandaag die gouden tijden niet.”

Dat is opnieuw een vlijmscherpe analyse?

“Je moet de zaken scherp stellen. Er zijn in de middenpartijen na de verkiezingen geen ern-

Vincent Stuer: "Ik blijf er van overtuigd dat een liberale partij, omdat het in haar DNA zit, in principe geschikt is om het progressieve gat op te vullen." (foto Koen Broos)

stige analyses gemaakt over de gestage achteruitgang. Ze hebben het niet aangedurfd in de spiegel te kijken. CD&V staat volledig stil. Bij Open Vld vrees ik dat ook na de voorzittersverkiezingen de partij op zichzelf zal terugplooiën. Ze vallen terug op bestaande ideeën, structuren en mensen. In plaats van de vensters eens open te zetten, alles overboord te gooien en een frisse wind binnen te laten. Ook sp.a plooit zo op zichzelf terug in een ouderwets linkse visie. Ik maak me zorgen over die evolutie."

Wat loopt er dan fout bij Open Vld?

"In elke liberale partij hebben altijd twee natuurlijke wereldbeelden bestaan. Het ene beeld is meer burgerlijk, wat gezapig, de brave versie van het liberalisme, conservatief; aan de andere kant het progressieve, hemelbestormende en radicalere beeld. Beide

groepen zitten altijd in een spanningsveld waarbij het goede dat er is, wordt bewaard, en er toch een aandrang is om de grenzen op te rekken naar iets nieuws. Dat is wat een liberale partij op zijn sterkst moet zijn. En het is de perfecte omschrijving van hoe de VLD in de hoogdagen met 25 procent was. Het hemelbestormende van een Verhofstadt ging samen met het donkerblauwe realisme van mensen als André Denys. Die spanning is vandaag bij Open Vld veel te klein. En dat is de reden waarom de liberalen zoals vroeger minder wijds het net durven te gooien. Ze zijn veel braver geworden. Het rebelse en anti-autoritaire is weg. Langs de burgerlijke kant is de concurrentie veel groter geworden met N-VA en CD&V, en het speelveld dus kleiner. Dat is een groot strategisch probleem voor Open Vld. Een Open Vld die te weinig afstand durft te nemen van extreemrechts en

geen geloofwaardigheid heeft op progressieve thema's, mikt op de verkeerde kant van het spectrum."

Wat moet er dan gebeuren?

"Er moeten eerst twee dingen gebeuren. Ten eerste, politici denken dat ze de job voor het leven hebben. Dat is niet langer zo. Zelfs ambtenaren worden niet meer vast benoemd. Politici blijven veel te lang in de politiek rondhangen. Dat stoot de mensen af. Ze zien politici met te veel zekerheid in het leven, wat botst met de constante onzekerheid in hun eigen leven. Ten tweede, schaf de cumul af, toch een VLD-punt bij uitstek, niet? De cumuldiscussie is binnen de partij totaal stilgevallen. Cumul is een vorm van machtsconcentratie waardoor de noodzaak om te presteren vermindert. Door de decumul trek je talent aan want er zijn meer mandaten te verdelen. Ik hoor daarover bij de liberalen niets meer. Ik zal dan toch maar eens vergelijken met Nederland, daar hebben partijen een duidelijk screeningprogramma om nieuw talent aan te trekken. Als je bij D66, een partij die ik goed ken, op een lijst wil staan, moet je voor een commissie verschijnen. Je moet een tekst schrijven, een toespraak houden en een videofilmje over jezelf maken. Je moet overtuigend kunnen aantonen waarvoor je staat en waarom je op die lijst wil. En het is niet één of andere lijsttrekker of een vergadering in een achterkamertje die bepalen of je op de lijst komt."

"Er is een groot gat te vullen langs de progressieve zijde van het kiezersbestand, maar niemand speelt daar op in", schreef je in één van je columns. Kan Open Vld dat gat vullen?

"Ik ben in principe voorstander van grote partijen. Wat we nu zien is het omgekeerde: versplintering en extremisme. Eerst heeft CD&V de N-VA grootgemaakt. Vervolgens wekte N-VA het Vlaams Belang terug tot leven door alles op symbooldossiers zoals migratie in te zetten. De extremen hebben gewonnen. Het Vlaams Belang is radicaler en ranziger dan ooit. De N-VA is mee in die richting opgeschoven. En dan heb je daar tussenin twee partijen, Open Vld en CD&V →

Vincent Stuer: “Ik vind het fout je partijlijn van de regering te laten afhangen”

→ die zich daartegen niet durven af te zetten. De redenering luidt vooral bij Open Vld dat N-VA wel eens stemmen zou kunnen verliezen en die komen dan bij ons terecht. Dat klopt niet, want je moet stemmen halen met je eigen verhaal en niet met een doorslagje van een ander. De vraag rijst dan wie dat gat op centrum links kan opvangen? En daar zie ik dat de links-liberalen op dit moment politiek dakloos zijn. Groen is sinds de verkiezingen nog meer op zichzelf teruggeplooid. Het is te puur groen en dus geen optie voor een links-liberaal. Ook de sp.a biedt geen antwoord. Het sp.a-links heeft niets liberaals. En het liberale vandaag heeft minder links dan ooit. Dus gaapt er een enorme opportuniteit. Tja, de vraag is: “wie gaat dat gat vullen?” Groen wil niet, Open Vld doet het te weinig en sp.a zit gevangen in het oud-linkse verhaal. Ik kijk weer naar D66. Die partij heeft een ongelooflijke geloofwaardigheid bijvoorbeeld op het vlak van onderwijs, op klimaat, op Europa. Een D66-politicus werd in Nederland de “groenste politicus van Nederland”. Dat zie ik niet meteen gebeuren met een Open Vld’er. Immateriële zaken en publieke goederen als klimaat, onderwijs of cultuur maken te weinig deel uit van het wereldbeeld van de liberalen. Dat is bijzonder jammer.”

Hoor ik hier de roep naar een nieuwe links-liberale partij?

“Politieke vernieuwing kan natuurlijk gemakkelijker vanuit een bestaande partij. Uit financieel en praktisch oogpunt. Het is heel moeilijk geworden om met iets nieuws te beginnen. Denk aan de naambekendheid, de geloofwaardigheid, de opbouw van een kiezersbestand. Maar er is een grens. Als alle middenpartijen op zichzelf blijven terug-

plooiën, dan blijft het gat er wel. En dan is de vraag waar die kiezers naartoe moeten. Zijn het foertstemmers? Blanco-stemmers? Ik denk dat het vacuüm zo groot zal worden dat er een nieuw initiatief gaat komen. Ik blijf er wel van overtuigd dat een liberale partij, omdat het in haar DNA zit, in principe geschikt is om dat gat op te vullen. Maar in de praktijk? Ik heb daarover van de huidige Open Vld-partijvoorzitter, of van zij die haar willen opvolgen, nog nooit iets gehoord. Hoe de partij geleid wordt als organisatie, noch over de strategische keuzes waardoor we de dakloze kiezer terug kunnen winnen. Tegen alle natuurwetten van de Wetstraat in, groeit de kans op een nieuwe partij. Dus ik blijf met die vraag worstelen, ja: is zo’n partij nodig, en levensvatbaar? Of wijst het alleen op het falen van de huidige partijen? Het is niet ondenkbeeldig dat bij volgende verkiezingen de middenpartijen met de kiesdrempel zullen flirten en de tijd voor een nieuwe partij rijp is. Ik ben ervan overtuigd dat bij vele kiezers die tijd al rijp is. Als het gebeurt, zal het voor een groot stuk aan de zwakte van de traditionele partijen liggen.”

Hoe kijk je naar de voorzittersverkiezingen bij Open Vld? Zullen die iets veranderen?

“Eerst even dit. Ik vind het fout je partijlijn van de regeringsdeelname of samenstelling te laten hangen. Mijn theorie is altijd geweest dat een partij twee verhalen moet hebben. Je moet in de regering een realistisch verhaal brengen van ‘de wereld zoals hij is’, en de beperkingen duidelijk maken. Niet alles kan. Je moet als partij ook een ander verhaal hebben, dat gaat over de wereld ‘zoals die volgens jouw partij zou moeten zijn’. Een droom waar je naartoe wil. Die niet afhangt van wat je al dan niet in een regering kan doen. Maar die duidelijk maakt waar je voor staat. Dat verhaal moet je zelf schrijven en moet je niet zien in functie van een regering. Ik vrees dat wie er ook partijvoorzitter bij Open Vld wordt hij of zij zich te veel zal positioneren ten opzichte van de regeringsonderhandelingen of de regering. Identiteit mag niet alleen van je regering hangen. De partij moet een eigen verhaal hebben.” ■

Bert CORNELIS

Hernieuwde beweging in de maak

Op zaterdag 7 maart 2020 organiseerde het LVV samen met vertegenwoordigers van de alumninetwerken van de vijf Vlaamse LVSV-afdelingen in de schaduw van het Antwerpse MAS een allereerste grootschalige liberale reünie. De avond was meer dan louter een gezellig onderonsje. “Vrijheid en Vooruitgang 2.0”, het motto van de bijeenkomst, is meteen de kiem van een hernieuwde liberale beweging.

liberale reünie LVV-LVSV

Verscheidene redenen noopten de organisatoren om eindelijk de handen aan de ploeg te slaan en de oud-studenten van het LVSV terug bij elkaar te brengen, van Antwerpen tot Brussel, Leuven, Gent en de jongste afdeling Hasselt. Het was een idee dat al 10 jaar rijpte. Een heropflakking van studentikoze vriendschappen. Een activering van een onderbenut netwerk.

Onder oude vrienden

Initiatiefnemers waren onder meer Frank Beckx, oud-voorzitter LVSV-Leuven en heden Directeur bij Chemiefederatie Essencia, Thibault Viaene, oud-voorzitter LVSV-Gent en nu jurist bij de Belgische voetbalbond, en ten slotte Mathias Adriaenssens, gewezen voorzitter LVSV-Antwerpen en actief bij een rederij in de Scheldestad. Onder impuls van

deze laatste werd gekozen voor een avond onder vrienden, eerder formeel en uitzonderlijk in het weekend. Locatie van dienst werd De Kaai, met zicht op Schelde en het MAS. De formule van het walking diner maakte het voor iedereen mogelijk om met vele aanwezigen te praten.

De bekommernissen om de verscheidene generaties bij elkaar te brengen, bleek ongegrond want meer dan 130 liberalen daagden op. Met een ijzersterke band voor het leven en een gedeelde geschiedenis bleek het vuur der vrijheid niet in een waakvlammetje te zijn veranderd. De aanwezigenlijst bleek een bonte opsomming van ministers, parlementairen maar ook nog veel meer juristen, ondernemers en professoren. Het liberale LVSV-netwerk bleek wijd vertakt en het LVSV-keurmerk heeft de ex-studenten

professioneel geen windeieren te hebben gelegd. Initiatiefnemer Thibault Viaene getuigt: "Het lijkt alsof we elkaar gisteren nog zagen".

Gedeeld belang

Tijdens zijn openingsrede benadrukte Mathias Adriaenssens deze tendensen en bedankte de aanwezigen om een levende illustratie te zijn van het gedeeld belang dat aan het LVSV en zijn boodschap decennia later nog door de aanwezigen gegeven wordt. LVV-voorzitter Clair Ysebaert beklemtoonde in zijn toespraak de rol van het LVV binnen de liberale beweging in Vlaanderen. Ysebaert herinnerde de aanwezigen die volgens hem allemaal stoute kinderen waren omdat ze het advies van minister Maggie De Block om "in hun kot te blijven", hadden genegeerd, eraan dat het LVV, opge-

richt in 1913, ouder is dan de liberale partij en de facto kan beschouwd worden als de betovergrootmoeder van de Open Vld. Hij gaf in zijn toespraak ook een kort overzicht van de geschiedenis van de liberale partij en de verschillende naamsveranderingen die de partij onderging. Vooral de meest recente naamsverandering van VLD naar Open VLD in 2006 kon duidelijk op weinig genade rekenen van Ysebaert. Tot slot vermeldde Ysebaert de goede banden tussen LVV en LVSV, die onder meer tot uiting kwamen tijdens de organisatie van enkele inhoudelijke congressen.

Het LVV blijft in Vlaanderen dé liberale koepelorganisatie bij uitstek terwijl het LVSV voor velen een ideologische leerschool was of de eerste kennismaking met het liberalisme. Beide organisaties die elk al bijna een

eeuw de politiek-filosofische fakkel hoog houden in het Vlaamse liberale huis, waren dan ook de geknipte partners om van dit mooie initiatief een geslaagde avond te maken.

Veel schoon volk

Bekende en minder bekende liberalen van over het hele land en van verschillende generaties kregen de unieke opportuniteit om elkaar opnieuw te ontmoeten en oude - en iets minder oude - verhalen opnieuw te herbeleven. Onder de uitgelaten aanwezigen klonk dan ook vooral een positief geluid en de wens om dit evenement in de toekomst uit te breiden, en vooral te herhalen.

De avond was ook meer dan louter een gezellig onderonsje. Het was zoals de naam "Vrijheid en vooruitgang 2.0" reeds doet

vermoeden het begin van iets nieuws. Zaterdag 7 maart 2020 moet voornamelijk de geschiedenisboeken ingaan als de aftrap van een hernieuwde liberale beweging. Bij het inluiden van dit nieuwe decennium en bij het opsnuiven van de huidige 'zeitgeist' staat het als een paal boven water dat er nood is aan iets nieuws. Het LVV en het LVSV zijn er dan ook in geslaagd een geestescoalitie op de been te brengen, die als basis kan dienen voor een versterkte Vlaamse liberale beweging. Een liberale beweging, waar nu - misschien wel meer dan ooit - nood aan is. ■

foto's ©Jonas Van Bouwel

Confederalisme? No way!

De regeringsonderhandelingen zitten nog steeds in een impasse, omdat de grootste partij van Vlaanderen zij het nu linksom of rechtsom het land wil uit elkaar laten vallen: ofwel via een blijvende blokkering van de regeringvorming, hetzij via het (tegen beter weten in?) doordrukken van het idee van een of andere vorm van confederalisme.

door Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Afgezien van het feit dat nog geen kat in staat is uit te leggen wat confederalisme nu precies is en vooral wat er met de “loshandje eindjes” (lees: het lot van Brussel?, quid met de Federale Staatsschuld?, quid met de “verborgen” staatsschuld, de gigantische pensioenverplichtingen?) moet gebeuren, is het vooral intellectueel oneerlijk om het land in precies de totaal tegenovergestelde richting te willen duwen dan wat de moderne uitdagingen vandaag vereisen.

Volksmisleiding

Alle grote problemen en uitdagingen waar de westerse landen mee geconfronteerd worden (of het nu gaat over het klimaat en ons leefmilieu – de migratie – de georganiseerde criminaliteit – de uitwassen van de geglobaliseerde, extreem kapitalistische bedrijfswereld – de fiscale fraude en/of “ontwijking” - ...) kunnen alleen maar efficiënt en effectief worden aangepakt door een internationale, grensoverschrijdende aanpak. In zo’n omgeving verkondigen dat de quasi opsplitsing van ons land de oplossing zal brengen van al deze problemen waar alle burgers (terecht) wakker van liggen, is gewoon volksmisleiding om maar niet te zeggen misdadig.

Wie nog niet begrepen heeft dat vervuiling, opwarming van de aarde, uitputting van onze schaarse hulpmiddelen, ... niet aan de landsgrenzen stopt, is ziende blind. Wie denkt dat de problemen van migratie, mensensmokkel en/of -handel, uitbuiting en criminaliteit een louter Vlaams probleem is, moet dringend terug eens in de studeerkamer duiken. De stoere verklaringen van de burgemeester van de grootste stad van het land over zijn “war on drugs” hebben niet kunnen voorkomen dat ongeveer dagelijks de kogels en granaten rond zijn oren fluiten. Dit probleem vergt een aanpak van de hele ketting, van de bron tot aan de finale, lokale gebruiker. Dat kan en zal Vlaanderen alleen nooit opgelost krijgen. Als we drama’s als baby Pia (en andere zwaar zieke patiënten die aan een uitzonderlijke aandoening lijden) willen vermijden, moeten we over een internationale, krachtige instantie (minstens op het niveau van de EU) beschikken, die in staat is een echte vuist te maken naar de machtige lobby van de pharma-industrie. Nu lukt het amper op Federaal niveau, wat zou het dan lukken als het kleine Vlaanderen zich in dit mondiale wespennest begeeft?

Verdeel en heers

Grote, multinationale ondernemingen zijn expert geworden in de toepassing van het principe “verdeel en heers”: door alle nationale staten tegen elkaar op te zetten, zijn ze er in geslaagd de fiscale druk op de (buiten-

sporige) bedrijfswinsten quasi belastingvrij van het ene naar het andere land te schuiven. De schuchtere pogingen (zowel op het niveau van de EU, als van de OESO) om daar paal en perk aan te stellen, bewijzen – alweer – dat alleen een gezamenlijke, internationale en gecoördineerde aanpak enige kans op succes kan bieden. In zo’n context kan een versnipperd en verdeeld land alleen maar de zwakke, en dus contraproductieve, schakel worden.

De “wijze” man in Washington bepaalt dat wij geen akkoorden mogen sluiten met Iran en/of Irak en wij hier in Europa beleefd “plooiën”. Hij bepaalt dat we geen aardgas in Rusland mogen kopen (want dan geraakt hij zijn lokaal schaliegas niet meer kwijt) en wij plooiën. Kortom, Europa dat (als we het als één geheel beschouwen) economisch rijker en sterker is dan de VS, laat zich de les spellen door een kleinere, wispelturige “collega”. Dat kan alleen omdat Europa, noch diplomatiek, noch militair er nooit is in geslaagd als één hecht blok op te treden. Deze verdeeldheid kost ons niet alleen handenvol geld, we schieten er ook nog eens een groot stuk aanzien en macht bij in op het wereldtoneel.

Dus om al die redenen (en we zijn nog verre van volledig): Confederalisme (en dus de verdere versnippering en verdeling van ons land en Europa)? Neen – dank u. De bevolking is niet gebaat bij een romantisch idee van een achterom kijkende, eng nationalistische club. ■